

παίρνω

παίρνω, ρ. [*μσν. παίρνω <ἐπαίρνω <αρχ. ἐπαίρω*], παίρνω. **1.** (και για τα δυο φύλα), παντρεύομαι: «πήρε μια πάρα πολύ καλή κοπέλα». (Δημοτικό τραγούδι: *δεν την παίρνω, θα την πάρεις, άλλα λόγια λέτε βρε παιδιά, τι κατώματα είναι τούτα, με το ζόρι παντριά*). **2.** αισθάνομαι, δοκιμάζω: «πήρα τέτοια χαρά, που δε θα την ξεχάσω ποτέ! || πήρα τέτοιο φόβο, που ακόμα τρέμω!». **3.** αγοράζω: «πήρα καινούριο αυτοκίνητο || πήρα καινούρια τηλεόραση || πήρα δυο κιλά ντομάτες». (Νησιώτικο τραγούδι: *πόσο πουλιέται το φιλί στη Δύση, στην Ανατολή; Της παντρεμένης τέσσερα, της χήρας δεκατέσσερα, της λεύτερης το πιο γλυκό το παίρνεις με το χωρατό*). **4.** τρώω ή πίνω: «πήρα μόνο ένα μεζεδάκι, γιατί ήμουν χορτάτος || όσο σε περίμενα να 'ρθεις, πήρα δυο ουσκάκια». **5.** νικώ κάποιον αντίπαλο σε άλη: «παλέψαμε και τον πήρα μέσα σε δυο λεπτά». **6.** νικώ, κερδίζω κάποιον αντίπαλο σε κάποιο παιχνίδι, ιδίως επιτραπέζιο (χαρτιά, τάβλι, σκάκι, κ.λπ.) ή σε κάποιο άλλο αθλητικό παιχνίδι (ποδόσφαιρο, μπάσκετ, βόλεϊ, κ.λπ.): «παίξαμε μια μπρίμπα και τον πήρα || παίξαμε τάβλι και τον πήρα || την προηγούμενη φορά που παίζαμε με την ομάδα τους, τους πήραμε πανηγυρικά». **7.** (για τάβλι), βλ. συνηθέστ. μαζεύω. **8.** εισπράττω, κερδίζω χρήματα από τη δουλειά μου, την εργασία μου ή από κάποιο τυχερό παιχνίδι: «εργάζομαι σ' ένα τεχνικό γραφείο και κάθε μήνα παίρνω διακόσιες χιλιάδες καθαρά || παίζαμε πόκα και πήρα εκατό χιλιάδικα». (Λαϊκό τραγούδι: *πήρα δεκαοχτώ χιλιάδες απ' τον μπακαρά, να γλεντήσω με ζουρνάδες θέλω μια φορά*). **9.** αρπάζω, κλέβω: «μέσα στο συνωστισμό, του πήραν το πορτοφόλι χωρίς να το καταλάβει». **10.** εκπορθώ, κυριεύω, κατακτώ: «οι Τούρκοι πήραν την Πόλη στις 29 Μαΐου του 1453». (Τραγούδι: *βάζει ο Ντούτσε τη στολή του και τη σκούφια την ψηλή του μ' όλα τα φτερά, κι ένα βράδυ με φεγγάρι την Ελλάδα πάει να πάρει, βρε το φουκαρά*). Πρβλ.: *πήραν την Πόλη, πήρα την, πήραν τη Σαλονίκη* (Δημοτικό). **11.** στο α' πλ. πρόσ. του αορ. **πήραμε**, λέγεται συνήθως επαναλαμβανόμενο ως ειρωνική άρνηση σε κάποιον που μας προτείνει να αγοράσουμε κάτι ή που μας προτείνει κάτι που καταφανέστατα είναι σε βάρος μας. Συνών. *δώσαμε*. (Ακολουθούν 940 φρ.)·

- *αβγό να πάρεις απ' αυτόν, κρόκο δε βρίσκεις μέσα*, βλ. λ. [κρόκος](#)·
- *αν δε φυσάει, δεν παίρνει δρόμο*, βλ. λ. [δρόμος](#)·
- *απ' την πόρτα με πήρες*, βλ. λ. [πόρτα](#)·
- *απ' το διάβολο κι ένα κερί να πάρεις, καλό είναι*, βλ. λ. [διάβολος](#)·
- *απ' το στόμα μου το πήρες*, βλ. λ. [στόμα](#)·
- *αρχίζει να παίρνει σάρκα και οστά*, βλ. λ. *σάρκα*·
- *ας τα πάρει το ποτάμι!* βλ. λ. [ποτάμι](#)·
- *ας το πάρει το ποτάμι!* βλ. λ. [ποτάμι](#)·
- *αφήνω τα πράγματα να πάρουν το δρόμο τους*, βλ. λ. [πρά\(γ\)μα](#)·
- *βράδυ πήρες το δίπλωμα*; βλ. λ. *βράδυ*·
- *για ποιον με παίρνεις*; βλ. λ. [ποιος](#)·
- *για ποιον με πήρες*; βλ. λ. [ποιος](#)·
- *γιατί, φάρμακο θα πάρεις*; βλ. λ. [φάρμακο](#)·
- *γιατί, χάπι θα πάρεις*; βλ. λ. [χάπι](#)·
- *γίνε προφήτης και πάρε τα μισά*, βλ. λ. *προφήτης*·

- δε θα πάρει ψυχή, βλ. λ. [ψυχή](#).
- δε θα σε πάρω στην καμπούρα μου, βλ. λ. [καμπούρα](#).
- δε θα τα πάρεις μαζί σου (ενν. τα λεφτά, τα χρήματα), λέγεται ειρωνικά σε άτομο που από τσιγκουνιά δεν απολαμβάνει τα χρήματα που κερδίζει: «γλέντα τη ζωή σου, βρε βλάκα, γιατί δε θα τα πάρεις μαζί σου». (Λαϊκό τραγούδι: **πρέπει να το 'χει ο άνθρωπος να κάνει αδικίες, μα κι όσοι ζουν με την ψευτιά, μαζί τους δεν τα παίρνουν** και στη ζωή μας μοναχά οι καλοσύνες μένουν). Πολλές φορές, στον τύπο, **μαζί σου θα τα πάρεις; Δε θα τα πάρεις μαζί σου**, που είναι ερώτηση και απάντηση από το ίδιο πρόσωπο.
- δε θα το πάρω κι επί πόνου, βλ. λ. [πόνος](#).
- (δε) με παίρνει, (δε) μου είναι δυνατό, (δε) μου είναι επιτρεπτό: «δε με παίρνει να πάω σ' αυτό το ξενοδοχείο γιατί είναι πανάκριβο || δε με παίρνει να κάνω το μάγκα, γιατί αυτός που ήρθε δε σηκώνει τ' αστεία || όταν καταλαβαίνω ότι με παίρνει να πω κι εγώ κάτι, δε χάνω την ευκαιρία».
- δε με παίρνει άλλο, βλ. λ. άλλος.
- δε με παίρνει η ώρα, βλ. λ. ώρα.
- δε με παίρνει ο καιρός, βλ. λ. καιρός.
- δε με παίρνει ο ύπνος, βλ. λ. [ύπνος](#).
- δε με παίρνει ο χρόνος, βλ. λ. [χρόνος](#).
- δεν έχω (το) κουράγιο να πάρω τα πόδια μου, βλ. λ. [κουράγιο](#).
- δεν μπορώ να πάρω τα πόδια μου, βλ. λ. [πόδι](#).
- δεν παίρνει άλλο, βλ. λ. άλλος.
- δεν παίρνει άλλο νερό, βλ. λ. [νερό](#).
- δεν παίρνει αναβολή (κάτι), βλ. λ. [αναβολή](#).
- δεν παίρνει (από) κουβέντα, βλ. λ. [κουβέντα](#).
- δεν παίρνει από λόγια, βλ. λ. [λόγος](#).
- δεν παίρνει από παρακάλια, βλ. λ. [παρακάλι](#).
- δεν παίρνει από συμβουλές, βλ. λ. [συμβουλή](#).
- δεν παίρνει γιατρεία, βλ. λ. [γιατρεία](#).
- δεν παίρνει γρήγορα μπρος, βλ. λ. [μπρος](#).
- δεν παίρνει γρήγορα φωτιά, βλ. λ. [φωτιά](#).
- δεν παίρνει εύκολα μπρος, βλ. λ. [μπρος](#).
- δεν παίρνει εύκολα φωτιά, βλ. λ. [φωτιά](#).
- δεν παίρνει η κόκα του, βλ. λ. [κόκα](#)².

- δεν παίρνει κάβο, βλ. λ. [κάβος](#).
- δεν παίρνει κρέας απάνω του, βλ. λ. κρέας.
- δεν παίρνει με το καλό, βλ. λ. [καλός](#).
- δεν παίρνει μερεμέτι, βλ. λ. μερεμέτι.
- δεν παίρνει στροφές (ενν. το μυαλό του), βλ. λ. [στροφή](#).
- δεν παίρνει στροφές το μυαλό του ή το μυαλό του δεν παίρνει στροφές, βλ. λ. [στροφή](#).
- δεν παίρνει χαμπάρι, βλ. λ. [χαμπάρι](#).
- δεν παίρνεις κουβέντα απ' το στόμα του, βλ. λ. [κουβέντα](#).
- δεν παίρνεις απ' τα χείλη του, βλ. λ. [λέξη](#).
- δεν παίρνεις λέξη απ' το στόμα του, βλ. λ. [λέξη](#).
- δεν παίρνω αναπνοή ή δεν προλαβαίνω να πάρω αναπνοή, βλ. λ. [αναπνοή](#).
- δεν παίρνω ανάσα ή δεν προλαβαίνω να πάρω ανάσα, βλ. λ. ανάσα.
- δεν παίρνω από αστεία, βλ. λ. αστείο.
- δεν παίρνω γιατρεία, βλ. λ. [γιατρεία](#).
- (δεν) παίρνω είδηση, βλ. λ. είδηση.
- δεν παίρνω μπάζα, βλ. λ. [μπάζα](#)¹.
- δεν παίρνω μυρουδιά, βλ. λ. [μυρουδιά](#).
- δεν παίρνω όρκο, βλ. λ. [όρκος](#).
- δεν παίρνω πίσω την υπογραφή μου ή δεν παίρνω την υπογραφή μου πίσω, βλ. λ. [υπογραφή](#).
- δεν παίρνω πίσω το λόγο μου ή δεν παίρνω το λόγο μου πίσω, βλ. λ. λόγος.
- δεν παίρνω φυλλωσιά, βλ. λ. φυλλωσιά.
- δεν παίρνω χαρτωσιά, βλ. λ. χαρτωσιά.
- δεν πήρα αναπνοή, βλ. λ. αναπνοή.
- δεν πήρα ανάσα, βλ. λ. ανάσα.
- δεν τα παίρνει (ενν. τα λεφτά), δε δωροδοκείται, δε χρηματίζεται: «μην προσπαθήσεις να του τα χώσεις, γιατί δεν τα παίρνει».
- δεν τα παίρνει (ενν. τα γράμματα), δεν έχει ευκολία στη μάθηση: «ο πατέρας του ήθελε να τον σπουδάσει, αλλά, μια κι είδε πως δεν τα 'παιρνε, του έβαλε να μάθει μια τέχνη».
- δεν τα παίρνει η γκλάβα του (ενν. τα γράμματα), βλ. λ. [γκλάβα](#).

- δεν τα παίρνει η κεφάλα του (ενν. τα γράμματα), βλ. λ. [κεφάλα](#).
- δεν τα παίρνει τα γράμματα, βλ. λ. [γράμμα](#).
- δεν τα παίρνει η κόκα του (ενν. τα γράμματα), βλ. λ. [κόκα](#)².
- δεν τα παίρνει η κούτρα του (ενν. τα γράμματα), βλ. λ. [κούτρα](#).
- δεν τα παίρνει το κεφάλι του (ενν. τα γράμματα), βλ. λ. [κεφάλι](#).
- δεν τα παίρνει το μυαλό του (ενν. τα γράμματα), βλ. λ. [μυαλό](#).
- δεν τα παίρνει το νιονιό του (ενν. τα γράμματα), βλ. λ. [νιονιό](#).
- δεν τα παίρνει το ξερό του (ενν. τα γράμματα), βλ. λ. ξερό.
- δεν του παίρνεις λέξη, βλ. λ. [λέξη](#).
- διαλέγετε και παίρνετε, βλ. λ. διαλέγω.
- δίνει και παίρνει, βλ. λ. [δίνω](#).
- δίνω και παίρνω, βλ. λ. [δίνω](#).
- δίνω παίρνω, βλ. λ. [δίνω](#).
- δρόμο παίρνει, δρόμο αφήνει, βλ. λ. [δρόμος](#).
- δώσ' του να πάρει μια βόλτα, βλ. λ. [βόλτα](#).
- εεε, οοο, το πήραμε, το πήραμε το ευρωπαϊκό! βλ. λ. [ευρωπαϊκός](#).
- είναι πάρ' τον έναν (και) χτύπα τον άλλον, βλ. λ. ένας.
- είναι πάρε όλα τα λεφτά, βλ. λ. [λεφτά](#).
- εκεί που μας χρωστούσανε μας πήραν και το βόδι, βλ. λ. [βόδι](#).
- έλα να δεις και μην πάρεις, βλ. λ. έλα.
- έλα ύπνε και πάρε το, βλ. λ. [ύπνος](#).
- έτσι θα πάρουμε την Πόλη; βλ. λ. Πόλη.
- ευχαριστώ, δε θα πάρω! βλ. λ. [ευχαριστώ](#).
- ευχή γονέων πάρε και στα βουνά περπάτα, βλ. λ. ευχή.
- έχει πάρει (ενν. σασί), **α.** είναι ελαττωματικός στο μυαλό, είναι λειψός, βλαμμένος, φαντασιόπληκτος: «μην τον παρεξηγείς για τα καμώματά του, γιατί έχει πάρει ο άνθρωπος». **β.** (για αυτοκίνητα) το σασί του έχει χάσει την ευθυγράμμισή του έπειτα από τρακάρισμα και κινείται ελαττωματικά: «το 'χεις τρακάρει άσχημα τ' αυτοκίνητο, γιατί απ' ό,τι βλέπω έχει πάρει».
- έχει πάρει σασί ή πήρε σασί, βλ. λ. [σασί](#).

- η νύφη ό,τι πάρει στην καβάλα, βλ. λ. νύφη·
- ήρθα να πάρω τα χαλιά, βλ. λ. χαλί·
- θα πάρεις τη γλύκα! βλ. λ. [γλύκα](#)·
- θα πάρεις το βραβείο ή θα πάρεις το βραβείο της ανοιχτής παλάμης ή θα πάρεις το βραβείο της χείρας (χήρας) με τα πέντε ορφανά, βλ. λ. [βραβείο](#)·
- θα πάρεις το μεγαλόσταυρο, βλ. λ. [μεγαλόσταυρος](#)·
- θα πάρεις το παράσημο ή θα πάρεις το παράσημο της ανοιχτής παλάμης, βλ. λ. [παράσημο](#)·
- θα πάρεις τον αργυρό σταυρό, βλ. λ. [σταυρός](#)·
- θα πάρεις φόρα και θα μας (μου) τα κλάσεις με την όπισθεν! (ενν. τ' αρχίδια), βλ. λ. [φόρα](#)·
- θα πάρω πέτρα, βλ. λ. [πέτρα](#)·
- θα πάρω το καπελάκι μου και θα φύγω, βλ. λ. [καπελάκι](#)·
- θα πάρω το καπέλο μου και θα φύγω, βλ. λ. [καπέλο](#)·
- θα σε πάρει και θα σε σηκώσει! απειλητική προειδοποίηση σε κάποιον, πως θα του συμπεριφερθούμε πολύ αυστηρά, πώς θα τον τιμωρήσουμε πολύ σκληρά: «αν ξαναπιάσεις τ' όνομα της οικογένειάς μου στο στόμα σου, θα σε πάρει και θα σε σηκώσει!»·
- θα σε πάρει ο διάβολος και θα σε σηκώσει! βλ. λ. [διάβολος](#)·
- θα σε πάρει ο μπόγιας, βλ. λ. [μπόγιας](#)·
- θα σου δείξω πόσα απίδια παίρνει ο σάκος ή θα σου μάθω πόσα απίδια παίρνει ο σάκος, βλ. λ. [απίδι](#)·
- θα σου μάθω πόσα γράμματα έχει η αλφαβήτα, βλ. λ. [γράμμα](#)·
- θα σου πάρει ο διάβολος τη μάνα και τον πατέρα, βλ. λ. [διάβολος](#)·
- θα σου πάρω τα μέτρα! βλ. λ. [μέτρο](#)·
- θα σου πάρω το κεφάλι, βλ. λ. [κεφάλι](#)·
- θα σου πάρω το λαιμό, βλ. λ. [λαιμός](#)·
- θα σου πάρω το σβέρκο, βλ. λ. [σβέρκος](#)·
- θα το πάρω ντέρτι! βλ. λ. ντέρτι·
- θα τον πάρει ο αέρας, βλ. λ. [αέρας](#)·
- θα τον (την) πάρει ο μπόγιας, βλ. λ. [μπόγιας](#)·
- ... και πάρ' τον κάτω, βλ. λ. [κάτω](#)·
- και να μου το χαρίζαν, δε θα το 'παιρνα, βλ. λ. χαρίζω·

- και πάρε και δρόμο! βλ. λ. [δρόμος](#).
- καλά, ποιος είσαι, ο γιος του παρ' τα όλα! βλ. λ. [γιος](#).
- καλύτερα να πάρεις το λόγο του παρά την υπογραφή του, βλ. λ. [λόγος](#).
- κάτι πήρε τ' αφτί μου, βλ. λ. [αφτί](#).
- κάτι πήρε το μάτι μου, βλ. λ. [μάτι](#).
- κι όποιον πάρει η μπάλα, βλ. λ. [μπάλα](#).
- κι όποιον πάρει η μπόρα, βλ. λ. [μπόρα](#).
- κι όποιον πάρει ο χάρος, βλ. λ. [χάρος](#).
- κι όποιον πάρει το ποτάμι, βλ. λ. [ποτάμι](#).
- κόβω τα πάρε δώσε (με κάποιον), βλ. λ. κόβω.
- λεφτά θα πάρεις, βλ. λ. [λεφτά](#).
- μ' έφερε ίσαμ' εκεί που δεν παίρνει άλλο, βλ. λ. εκεί.
- μαζί σου θα τα πάρεις; (ενν. τα λεφτά, τα χρήματα), βλ. φρ. δε θα τα πάρεις μαζί σου.
- μαθημένο το αρνί να του παίρνουν το μαλλί, βλ. λ. αρνί.
- μας πήρανε μονότερμα, βλ. λ. [μονότερμα](#).
- μας πήρε (το) κεφάλι ή μου πήρε (το) κεφάλι, βλ. λ. [κεφάλι](#).
- μας πήρε μονότερμα, βλ. λ. [μονότερμα](#).
- μας πήρε όλους το ποτάμι, βλ. λ. [ποτάμι](#).
- μας τα πήρε μέχρι φράγκο ή μου τα πήρε μέχρι φράγκο, βλ. λ. [φράγκο](#).
- με παίρνει; μου είναι δυνατό, επιτρεπτό να ενεργήσω με τον τρόπο που θέλω, που επιθυμώ(;): «με παίρνει να 'ρθω μαζί σας στα μπουζούκια; || με παίρνει να πω κι εγώ δυο κουβέντες για την υπόθεση;».
- με παίρνει για..., έχει τη γνώμη ότι είμαι..., με θεωρεί, νομίζει: «με παίρνει για χαζό και θέλει να με ξεγελάσει». (Τραγούδι: χωρίς λεφτά, χωρίς σταυρό, άλλοι **με παίρνουν για** μωρό κι άλλοι για δολοφόνο). Συων. με περνάει για(...).
- με παίρνει το παράπονο, βλ. λ. [παράπονο](#).
- με παίρνουν κι εμένα τα σκάγια, βλ. λ. σκάγι.
- με παίρνουν στρατιώτη, βλ. λ. στρατιώτη.
- με παίρνουν τα αίματα, βλ. λ. [αίμα](#).
- με παίρνουν τα δάκρυα ή με παίρνει το δάκρυ, βλ. λ. δάκρυ.

- με παίρνουν τα ζουμιά, βλ. λ. [ζουμί](#).
- με παίρνουν τα κλάματα ή με παίρνει το κλάμα, βλ. λ. [κλάμα](#).
- με παίρνουν τα πετμέζια, βλ. λ. πετμέζι.
- με παίρνουν τα σκάγια, βλ. λ. σκάγι.
- με παίρνουν τα χρόνια, βλ. λ. [χρόνος](#).
- με παίρνουν φαντάρο, βλ. λ. φαντάρος.
- με πήραν είδηση, βλ. λ. είδηση.
- με πήραν οι σάλτσες, βλ. λ. σάλτσα.
- με πήραν πρέφα, βλ. λ. [πρέφα](#).
- με πήραν τα χρόνια, βλ. λ. [χρόνος](#).
- με πήρε, (για χρονικό διάστημα) διέθεσα, ξόδεψα: «με πήρε δυο μήνες μέχρι να τελειώσω τη δουλειά || με πήρε ένας μήνας μέχρι να τον πείσω ν' αποσύρει τη μήνυση».
- με πήρε από κάτω, βλ. λ. [κάτω](#).
- με πήρε από κάτω η δουλειά, βλ. λ. [δουλειά](#).
- με πήρε από... μέχρι..., διάρκεσε κάποια προσπάθειά μου από... μέχρι...: «τον έψαχνα σ' όλη την πόλη και για να τον βρω με πήρε απ' το πρωί μέχρι το βράδυ || για να τελειώσω τη δουλειά με πήρε απ' τη Δευτέρα μέχρι την Παρασκευή».
- με πήρε για τον..., νόμισε πως ήμουν ο..., με εξέλαβε για τον...: «με είδε από μεγάλη απόσταση και με πήρε για τον τάδε».
- με πήρε είδηση, βλ. λ. είδηση.
- με πήρε η μέρα, βλ. λ. μέρα.
- με πήρε η μυρουδιά, βλ. λ. [μυρουδιά](#).
- με πήρε η νύχτα, βλ. λ. [νύχτα](#).
- με πήρε και με σήκωσε, **α.** ταλαιπωρήθηκα πολύ: «μπλέχτηκα με μια δουλειά, που με πήρε και με σήκωσε, μέχρι να την παραδώσω». **β.** με καθύβρισε κάποιος: «με τσάκωσε ο διευθυντής μου να πηγαίνω καθυστερημένος στη δουλειά και με πήρε και με σήκωσε».
- με πήρε μυρουδιά, βλ. λ. [μυρουδιά](#).
- με πήρε ο Θεός τα μυαλά, βλ. λ. Θεός.
- με πήρε ο ύπνος, βλ. λ. [ύπνος](#).
- με πήρε πρέφα, βλ. λ. [πρέφα](#).
- με πήρε στο λαιμό του, βλ. λ. [λαιμός](#).

- με πήρε το μεσημέρι, βλ. λ. [μεσημέρι](#).
- με πήρε το ρέμα, βλ. λ. [ρέμα](#).
- με το κουτάλι μου το δίνει, με τη χουλιάρα μου το παίρνει, βλ. λ. [χουλιάρα](#).
- με του γέρου το τομάρι παίρνει η νέα παλικάρι, βλ. λ. [τομάρι](#).
- μήπως πήρε τ' αφτί σου, βλ. λ. [αφτί](#).
- μήπως πήρε το μάτι σου, βλ. λ. [μάτι](#).
- μου παίρνει το ψωμί (μου), βλ. λ. [ψωμί](#).
- μου παίρνει χρόνο (κάτι), βλ. λ. [χρόνος](#).
- μου παίρνουν αίμα, βλ. λ. [αίμα](#).
- μου παίρνουν βεντούζες, βλ. λ. [βεντούζα](#).
- μου παίρνουν τηλέφωνο, βλ. λ. [τηλέφωνο](#).
- μου πήραν και τα ρούχα, βλ. λ. [ρούχο](#).
- μου πήραν τ' αβγά και τα καλάθια ή μου πήραν τ' αβγά και τα πασχάλια, βλ. λ. [αβγό](#).
- μου πήραν τη φάτσα, βλ. λ. [φάτσα](#).
- μου πήρε μέσ' απ' τα χέρια τη δουλειά ή μου πήρε τη δουλειά μέσ' απ' τα χέρια, βλ. λ. [δουλειά](#).
- μου πήρε μέσ' απ' το στόμα την μπουκιά ή μου πήρε την μπουκιά μέσ' απ' το στόμα, βλ. λ. [στόμα](#).
- μου πήρε παρθενιά ή μου πήρε την παρθενιά ή πήρε την παρθενιά μου, βλ. λ. [παρθενιά](#).
- μου πήρε τ' αφτιά, βλ. λ. [αφτί](#).
- μου πήρε τα μυαλά ή μου πήρε το μυαλό ή μου 'χει πάρει τα μυαλά ή μου 'χει πάρει το μυαλό, βλ. λ. [μυαλό](#).
- μου πήρε την καρδιά ή μου 'χει πάρει την καρδιά, βλ. λ. [καρδιά](#).
- μου πήρε το κεφάλι ή μου 'χει πάρει το κεφάλι, βλ. λ. [κεφάλι](#).
- μου πήρε το νου ή μου 'χει πάρει το νου, βλ. λ. [νους](#).
- μου τα παίρνει, μου αποσπά συστηματικά χρήματα: «έχω μια μικρούλα που μου τα παίρνει, αλλά χαλάλι της». (Λαϊκό τραγούδι: μην κάνεις κόλπα ψεύτικα και λες πως με λατρεύεις, γιατί σε σακουλεύτηκα πως θες να **μου τα παίρνεις**).
- μου τα παίρνουν, μου κερδίζουν συστηματικά τα χρήματα, ιδίως σε χαρτοπαίγνιο: «τον τελευταίο καιρό έχω γκίνια και μου τα παίρνουν, θα γυρίσει όμως το φύλλο και θα τους τα πάρω πίσω». (Λαϊκό τραγούδι: **μου τα 'παίρναν** και γυρνούσα με τα πόδια στις Συκιές, και δεν είχα να γουστάρω στα μπουζούκια δυο πενιές).
- μου 'φαγε μέσ' απ' τα χέρια τη δουλειά ή μου 'φαγε τη δουλειά μέσ' απ' τα χέρια, βλ. λ. [δουλειά](#).
- να με πάρ' η ευχή! βλ. λ. [ευχή](#).

- να με πάρ' η οργή! βλ. λ. [οργή](#).
- να με πάρ' ο δαίμονας! βλ. λ. [δαίμονας](#).
- να με πάρ' ο διάβολος! βλ. λ. [διάβολος](#).
- να με πάρ' ο κόρακας! βλ. λ. [κόρακας](#).
- να παρ' η ευχή! βλ. λ. [ευχή](#).
- να παρ' η οργή! βλ. λ. [οργή](#).
- να παρ' ο δαίμονας! βλ. λ. [δαίμονας](#).
- να παρ' ο διάβολος! βλ. λ. [διάβολος](#).
- να πάρ' ο κόρακας! βλ. λ. [κόρακας](#).
- να σε πάρ' η ευχή! βλ. λ. [ευχή](#).
- να σε πάρ' η οργή! βλ. λ. [οργή](#).
- να σε πάρ' ο δαίμονας! βλ. λ. [δαίμονας](#).
- να σε πάρ' ο διάβολος! βλ. λ. [διάβολος](#).
- να σε πάρ' ο κόρακας! βλ. λ. [κόρακας](#).
- να τα πάρει το ποτάμι! βλ. λ. [ποτάμι](#).
- να το πάρει το ποτάμι; βλ. λ. [ποτάμι](#).
- να το πάρεις το κορίτσι, βλ. λ. [κορίτσι](#).
- νύχτα πήρες το δίπλωμα; βλ. λ. [νύχτα](#).
- νύχτα πήρες το πτυχίο; βλ. λ. [πτυχίο](#).
- ο βλάχος κι αν αγίασε, σκατένια δόξα πήρε, βλ. λ. [βλάχος](#).
- ο Γρηγόρης εγρηγόρα, κι ο Μελέτης εμελέτα, κι ο Γρηγόρης μας επήρε του Μελέτη τη γυναίκα, βλ. λ. [γυναίκα](#).
- όλοι παίρνουν δυο μέτρα γη, βλ. λ. [γη](#).
- όποιος πολύ διαλέγει, τ' αποδιαλεγούδια παίρνει, βλ. λ. [αποδιαλεγούδι](#).
- όπως θες (θέλεις) πάρ' το, βλ. λ. [όπως](#).
- όπως και να το πάρει κανείς ή όπως και να το πάρεις, βλ. λ. [όπως](#).
- όπως το πάρει κανείς, ανάλογα πως θα το αξιολογήσει κανείς: «το δικό μου τ' αυτοκίνητο είναι πολύ καλύτερο απ' το δικό σου. Όπως το πάρει κανείς». Συνών. [όπως το δει κανείς](#).
- όσα δίνεις, τόσα παίρνεις, βλ. λ. [όσος](#).

- όσο δεν παίρνει άλλο, βλ. λ. [όσος](#)·
- όσο παίρνει, βλ. λ. [όσος](#)·
- όσο παίρνει το μάτι σου, βλ. λ. [μάτι](#)·
- όταν δίνει ο Θεός τ' αλεύρι, παίρνει ο διάβολος το σακί, βλ. λ. [Θεός](#)·
- ό,τι δίνεις, παίρνεις, βλ. λ. [ό,τι](#)·
- ό,τι πάρει η νύφη από μπροστά κι η λεχώνα στο κρεβάτι, λέγεται στην περίπτωση που πρέπει να εκμεταλλευτούμε αμέσως την ευκαιρία που μας δίνεται, αν θέλουμε να πετύχουμε κάτι: «κοίταξε τώρα που υπάρχει αναμπουπούλα να κερδίσεις όσα μπορείς, γιατί σήμερα η ζωή είναι ό,τι πάρει η νύφη από μπροστά και η λεχώνα στο κρεβάτι». Από το έθιμο που εξακολουθεί να υπάρχει στην ευλογημένη επαρχία, να πετούν οι συγγενείς και οι φίλοι χρήματα ή χρυσαφικά στο νυφικό κρεβάτι την παραμονή του γάμου, ή από το έθιμο να κάνουν διάφορα δώρα στη νύφη οι συγγενείς και οι φίλοι που παραβρέθηκαν στην εκκλησία κατά το μυστήριο του γάμου (χρυσαφικά, που της τα κρεμούν στο λαιμό, ή χαρτονομίσματα, που τα καρφίτσουν στο νυφικό της), τη στιγμή που τη χαιρετούν για να της ευχηθούν *βίον ανθόσπαρτον*, καθώς και στη λεχώνα, που μετά τη γέννα δε βγαίνει για σαράντα μέρες από το σπίτι της, κι έτσι πηγαίνουν οι διάφοροι συγγενείς και φίλοι να δουν αυτή και το μωρό της, προσκομίζοντας και τα απαραίτητα δώρα τους· βλ. και φρ. *η νύφη ό,τι πάρει στην καβάλα*, λ. [νύφη](#)·
- όχι δε θα πάρω ή όχι δε θα πάρουμε, βλ. λ. [όχι](#)·
- πάει να πάρει τον αέρα του, βλ. λ. [αέρας](#)·
- παίρνει αέρα, βλ. λ. [αέρας](#)·
- παίρνει αμέσως φωτιά, βλ. λ. [φωτιά](#)·
- παίρνει έκταση (κάτι), βλ. λ. [έκταση](#)·
- παίρνει εύκολα φωτιά, βλ. λ. [φωτιά](#)·
- παίρνει κεφάλια, βλ. λ. [κεφάλι](#)·
- παίρνει μάκρος η δουλειά ή παίρνει σε μάκρος η δουλειά, βλ. λ. [δουλειά](#)·
- παίρνει με το πρώτο φωτιά, βλ. λ. [φωτιά](#)·
- παίρνει μυαλά, βλ. λ. [μυαλό](#)·
- παίρνει στροφές στον αέρα, βλ. λ. [στροφή](#)·
- παίρνει στροφές το μυαλό του, βλ. λ. [μυαλό](#)·
- παίρνει τρεις κι εξήντα, βλ. λ. [τρεις](#)·
- παίρνει τρελά λεφτά, βλ. λ. [λεφτά](#)·
- παίρνει τρελό μισθό, βλ. λ. [μισθός](#)·
- παίρνει ύφος δέκα καρδιναλίων, βλ. λ. [ύφος](#)·
- παίρνει ύφος δικαστή, βλ. λ. [δικαστής](#)·

- παίρνει χοντρά λεφτά, βλ. λ. [λεφτά](#).
- παίρνει χοντρό μισθό, βλ. λ. [μισθός](#).
- παίρνει χρόνο (κάτι), βλ. λ. [χρόνος](#).
- παίρνει ώρα ή παίρνει ώρες (κάτι), βλ. λ. ώρα.
- παίρνουν κεφάλια, βλ. λ. [κεφάλι](#).
- παίρνω αβίζο, βλ. λ. [αβίζο](#).
- παίρνω άδεια ή παίρνω την άδειά μου, βλ. λ. [άδεια](#).
- παίρνω άδεια απ' τη σημαία, βλ. λ. [άδεια](#).
- παίρνω αέρα, βλ. λ. [αέρας](#).
- παίρνω αίμα, βλ. λ. [αίμα](#).
- παίρνω αμπάριζα, βλ. λ. [αμπάριζα](#).
- παίρνω αμπάριζα και βγαίνω, βλ. λ. [αμπάριζα](#).
- παίρνω αναβολή, βλ. λ. [αναβολή](#).
- παίρνω αναπνοή, βλ. λ. αναπνοή.
- παίρνω ανάποδες (ενν. στροφές), βλ. λ. [ανάποδος](#).
- παίρνω ανάποδες στροφές, βλ. λ. [στροφή](#).
- παίρνω ανάσα, βλ. λ. ανάσα.
- παίρνω ανάστημα, βλ. λ. [ανάστημα](#).
- παίρνω ανοιχτά τη στροφή ή παίρνω τη στροφή ανοιχτά, βλ. λ. [στροφή](#).
- παίρνω απ' το χέρι (χεράκι) (κάποιον), βλ. λ. χέρι.
- παίρνω απάντηση, βλ. λ. απάντηση.
- παίρνω απάνω μου, βλ. λ. [απάνω](#).
- παίρνω απάνω μου τη δουλειά ή παίρνω τη δουλειά απάνω μου, βλ. λ. [δουλειά](#).
- παίρνω απάνω μου το βάρος ή παίρνω το βάρος απάνω μου, βλ. λ. [βάρος](#).
- παίρνω απάνω μου το παιχνίδι ή παίρνω το παιχνίδι απάνω μου, βλ. λ. [παιχνίδι](#).
- παίρνω απάνω μου το ρίσκο ή παίρνω το ρίσκο απάνω μου, βλ. λ. [ρίσκο](#).
- παίρνω από αίσθημα, (και για τα δυο φύλα), βλ. λ. [αίσθημα](#).
- παίρνω απόσταση (από κάτι), βλ. λ. [απόσταση](#).

- παίρνω απουσία, βλ. λ. [απουσία](#).
- παίρνω απουσίες, βλ. λ. [απουσία](#).
- παίρνω απόφαση ή παίρνω την απόφαση, βλ. λ. απόφαση.
- παίρνω άριστα, βλ. λ. [άριστα](#).
- παίρνω άσχημο δρόμο ή παίρνω τον άσχημο δρόμο ή παίρνω τον άσχημο το δρόμο, βλ. λ. [άσχημος](#).
- παίρνω άφεση αμαρτιών, βλ. λ. αμαρτία.
- παίρνω βαθιά αναπνοή, βλ. λ. αναπνοή.
- παίρνω βαθιά ανάσα, βλ. λ. ανάσα.
- παίρνω βαθμό, βλ. λ. βαθμός.
- παίρνω βάρος, βλ. λ. [βάρος](#).
- παίρνω βήμα, βλ. λ. βήμα.
- παίρνω βίζα, βλ. λ. βίζα.
- παίρνω βίζιτα, βλ. λ. [βίζιτα](#).
- παίρνω βράση, (ιδίως για φαγητό), βλ. λ. [βράση](#).
- παίρνω γαλόφι, (στη γλώσσα του στρατού), βλ. λ. [γαλόφι](#).
- παίρνω γεύση, (για φαγητά) βλ. λ. [γεύση](#).
- παίρνω γι' αλήθεια, βλ. λ. [αλήθεια](#).
- παίρνω γι' αστεία ή παίρνω γι' αστείο, βλ. λ. αστείο.
- παίρνω γουρούνι στο σακί, βλ. λ. γουρούνι.
- παίρνω γραμμή, βλ. λ. γραμμή.
- παίρνω γύρα, βλ. λ. [γύρα](#).
- παίρνω δέκα, (ιδίως για μαθητική βαθμολογία) βλ. λ. δέκα.
- παίρνω δελτίο, βλ. λ. δελτίο.
- παίρνω δημοσιότητα, βλ. λ. δημοσιότητα.
- παίρνω διορία, βλ. λ. διορία.
- παίρνω δίπλα τα βουνά, βλ. λ. [βουνό](#).
- παίρνω δουλειά στο σπίτι, βλ. λ. [δουλειά](#).
- παίρνω δρόμο, βλ. λ. [δρόμος](#).

- παίρνω δύναμη ή παίρνω δυνάμεις, βλ. λ. δύναμη·
- παίρνω είδηση, βλ. λ. είδηση·
- παίρνω εκδίκηση, βλ. λ. [εκδίκηση](#)·
- παίρνω ελαφρά (κάτι), βλ. λ. [ελαφρός](#)·
- παίρνω ένα καλό μάθημα, βλ. λ. μάθημα·
- παίρνω ένα μάθημα, βλ. λ. μάθημα·
- παίρνω (ένα) μπίστο, βλ. λ. [μπίστο](#)·
- παίρνω ένα πανί (κάτι), βλ. λ. πανί·
- παίρνω έναν υπνάκο, βλ. λ. υπνάκος·
- παίρνω έναν ύπνο, βλ. λ. [ύπνος](#)·
- παίρνω έτσι ή παίρνω στο έτσι, βλ. λ. [έτσι](#)·
- παίρνω ζαλικά (κάποιον ή κάτι), βλ. λ. ζαλικά·
- παίρνω θάρρος, βλ. λ. [θάρος](#)·
- παίρνω θέση, βλ. λ. [θέση](#)·
- παίρνω ιδιαίτερα, βλ. λ. [ιδιαίτερος](#)·
- παίρνω ίσες αποστάσεις, βλ. λ. [απόσταση](#)·
- παίρνω ίσιο δρόμο ή παίρνω τον ίσιο δρόμο ή παίρνω τον ίσιο το δρόμο, βλ. λ. [δρόμος](#)·
- παίρνω κάβο, βλ. λ. [κάβος](#)·
- παίρνω και τα ρέστα του, βλ. λ. [ρέστα](#)·
- παίρνω κακό δρόμο ή παίρνω τον κακό δρόμο ή παίρνω τον κακό το δρόμο ή παίρνω το δρόμο τον κακό, βλ. λ. [δρόμος](#)·
- παίρνω καλό δρόμο ή παίρνω τον καλό δρόμο ή παίρνω τον καλό το δρόμο ή παίρνω το δρόμο τον καλό, βλ. λ. [δρόμος](#)·
- παίρνω καπάρο, βλ. λ. καπάρο·
- παίρνω κατά γράμμα, βλ. λ. [γράμμα](#)·
- παίρνω κατά μέρος, βλ. λ. μέρος·
- παίρνω κεφάλι, βλ. λ. [κεφάλι](#)·
- παίρνω κεφάλια, βλ. λ. [κεφάλι](#)·
- παίρνω κεφτέ, βλ. λ. [κεφτές](#)·

- παίρνω κιλά, βλ. λ. [κιλό](#).
- παίρνω κλειστά τη στροφή ή παίρνω τη στροφή κλειστά, βλ. λ. [στροφή](#).
- παίρνω κόζι, βλ. λ. [κόζι](#).
- παίρνω κουλούρα (κουλουράκι), βλ. λ. [κουλούρα](#).
- παίρνω κουλούρι (κουλουράκι), βλ. λ. κουλούρι.
- παίρνω κουράγιο, βλ. λ. [κουράγιο](#).
- παίρνω κουταλιά ή παίρνω κουταλιές, βλ. λ. κουταλιά.
- παίρνω κουτροβάλες, βλ. λ. κουτροβάλα.
- παίρνω κώλο, βλ. λ. [κώλος](#).
- παίρνω κωλοτούμπες, βλ. λ. [κωλοτούμπα](#).
- παίρνω λαφριά (κάποιον ή κάτι), βλ. λ. [λαφρός](#).
- παίρνω λαχτάρα ή παίρνω τη λαχτάρα, βλ. λ. λαχτάρα.
- παίρνω λίγο αέρα, βλ. λ. [αέρας](#).
- παίρνω μαθήματα, βλ. λ. μάθημα.
- παίρνω μάτι, βλ. λ. [μάτι](#).
- παίρνω με το μέρος μου, βλ. λ. μέρος.
- παίρνω μεζέ, βλ. λ. μεζές.
- παίρνω μεζεδάκι, βλ. λ. μεζεδάκι.
- παίρνω μερεμέτι, βλ. λ. μερεμέτι.
- παίρνω μέρος, βλ. λ. μέρος.
- παίρνω μέτρα, βλ. λ. [μέτρο](#).
- παίρνω μηδέν, βλ. λ. μηδέν.
- παίρνω μια βόλτα, βλ. λ. [βόλτα](#).
- παίρνω μια γύρα, βλ. λ. [γύρα](#).
- παίρνω μια γυροβολιά, βλ. λ. [γυροβολιά](#).
- παίρνω μια θέση, βλ. λ. [θέση](#).
- παίρνω μια ιδέα, βλ. λ. ιδέα.
- παίρνω μια κατρακύλα, βλ. λ. [κατρακύλα](#).

- παίρνω μια λαχτάρα! βλ. λ. λαχτάρα·
- παίρνω μια πίπα, βλ. λ. πίπα·
- παίρνω μια στροφή, βλ. λ. [στροφή](#)·
- παίρνω μια τούμπα, βλ. λ. τούμπα·
- παίρνω μπάλα, βλ. λ. [μπάλα](#)·
- παίρνω μπαξίσι, βλ. λ. μπαξίσι·
- παίρνω μπόι, βλ. λ. μπόι·
- παίρνω μπόσικα (κάτι), βλ. λ. μπόσικος·
- παίρνω μπρος, βλ. λ. [μπρος](#)·
- παίρνω μπροστά, βλ. λ. μπροστά·
- παίρνω μυρουδιά, βλ. λ. [μυρουδιά](#)·
- παίρνω ναρκωτικά, βλ. λ. ναρκωτικό·
- παίρνω νόγα, βλ. λ. [νόγα](#)·
- παίρνω ντουμάνι, (για φωτιά), βλ. λ. [ντουμάνι](#)·
- παίρνω ξυστρί, βλ. λ. ξυστρί·
- παίρνω όρκο, βλ. λ. [όρκος](#)·
- παίρνω παπούτσι, βλ. λ. παπούτσι·
- παίρνω παράδειγμα, βλ. λ. παράδειγμα·
- παίρνω παραμάζωμα, βλ. λ. [παραμάζωμα](#)·
- παίρνω παραμάζωμα (κάποιον ή κάτι), βλ. λ. [παραμάζωμα](#)·
- παίρνω παραμάσχαλα, βλ. λ. παραμάσχαλα·
- παίρνω παράσημο, βλ. λ. [παράσημο](#)·
- παίρνω παράτα, βλ. λ. [παράτα](#)¹·
- παίρνω παρθενιά ή παίρνω την παρθενιά, βλ. λ. [παρθενιά](#)·
- παίρνω παρουσίες, βλ. λ. [παρουσία](#)·
- παίρνω παρτούζα (με κάποιον), βλ. λ. παρτούζα·
- παίρνω πάσα, βλ. λ. [πάσα](#)·
- παίρνω πασαπόρτι ή παίρνω το πασαπόρτι μου, βλ. λ. [πασαπόρτι](#)·

- παίρνω πενταροδεκάρες, βλ. λ. [πενταροδεκάρες](#).
- παίρνω πεσκέσι, βλ. λ. πεσκέσι.
- παίρνω πίσω, βλ. λ. [πίσω](#).
- παίρνω πίσω την υπογραφή μου ή παίρνω την υπογραφή μου πίσω, βλ. λ. [υπογραφή](#).
- παίρνω πίσω το αίμα μου ή παίρνω το αίμα μου πίσω, βλ. λ. [αίμα](#).
- παίρνω πίσω το δίκιο μου ή παίρνω το δίκιο μου πίσω, βλ. λ. [δίκιο](#).
- παίρνω πίσω το λόγο μου ή παίρνω το λόγο μου πίσω, βλ. λ. [λόγος](#).
- παίρνω πόδι, βλ. λ. [πόδι](#).
- παίρνω πόζα, βλ. λ. πόζα.
- παίρνω πόντους, βλ. λ. πόντος.
- παίρνω πρέζα, βλ. λ. πρέζα.
- παίρνω πρέφα, βλ. λ. [πρέφα](#).
- παίρνω πρωτιά ή παίρνω την πρωτιά, βλ. λ. πρωτιά.
- παίρνω ραπόρτο, βλ. λ. ραπόρτο.
- παίρνω ροδέλα, βλ. λ. ροδέλα.
- παίρνω ρότα, βλ. λ. ρότα.
- παίρνω σβάρνα, βλ. λ. [σβάρνα](#).
- παίρνω σειρά, βλ. λ. [σειρά](#).
- παίρνω σεντράρισμα, βλ. λ. [σεντράρισμα](#).
- παίρνω σικτίρ πλάφ, βλ. λ. σικτίρ πλάφ.
- παίρνω σινιάλο, βλ. λ. σινιάλο.
- παίρνω σκούπα (κάτι), βλ. λ. σκούπα.
- παίρνω σουτ, βλ. λ. σουτ.
- παίρνω σουτάρισμα, βλ. λ. [σουτάρισμα](#).
- παίρνω στ' αλήθεια, βλ. λ. [αλήθεια](#).
- παίρνω στ' αστεία ή παίρνω στ' αστείο, βλ. λ. αστείο.
- παίρνω στα γιούχα ή παίρνω στο γιούχα, βλ. λ. γιούχα.
- παίρνω στα μπαγάζια μου, βλ. λ. [μπαγάζια](#).

- παίρνω στα χέρια μου (κάτι), βλ. λ. χέρι·
- παίρνω στη σειρά, βλ. λ. [σειρά](#)·
- παίρνω στην ποδιά μου, βλ. λ. ποδιά·
- παίρνω στην τύχη, βλ. λ. τύχη·
- παίρνω στο κατόπι, βλ. λ. κατόπι·
- παίρνω στο μεζέ, βλ. λ. μεζές·
- παίρνω (στο) σερί, βλ. λ. σερί·
- παίρνω στο σορολόπι, βλ. λ. [σορολόπι](#)·
- παίρνω στο στόμα μου (κάποιον), βλ. λ. [στόμα](#)·
- παίρνω στο τηλέφωνο (ακολουθεί όνομα η υπηρεσία), βλ. λ. [τηλέφωνο](#)·
- παίρνω στραβά τη δουλειά, βλ. λ. [δουλειά](#)·
- παίρνω στροφές, βλ. λ. [στροφή](#)·
- παίρνω στροφή ή παίρνω τη στροφή, βλ. λ. [στροφή](#)·
- παίρνω σύνταξη, βλ. λ. σύνταξη·
- παίρνω συχωροχάρτι, βλ. λ. [συχωροχάρτι](#)·
- παίρνω τ' απάνω μου, βλ. λ. [απάνω](#)·
- παίρνω τ' απάνω χέρι, βλ. λ. χέρι·
- παίρνω τ' άρματα, βλ. λ. [άρμα](#)·
- παίρνω τ' όνομα (κάποιου), βλ. λ. [όνομα](#)·
- παίρνω τ' όνομα (κάποιου) στο στόμα μου, βλ. λ. [όνομα](#)·
- παίρνω τα βουνά, βλ. λ. [βουνό](#)·
- παίρνω τα βουνά και τα λαγκάδια, βλ. λ. [βουνό](#)·
- παίρνω τα γαλόνια μου, βλ. λ. [γαλόνι](#)·
- παίρνω τα ηνία, βλ. λ. ηνία·
- παίρνω τα κατσάβραχα, βλ. λ. [κατσάβραχα](#)·
- παίρνω τα λόγια του κατά γράμμα, βλ. λ. [λόγος](#)·
- παίρνω τα μάτια μου και φεύγω ή παίρνω τώνε ματιών μου και φεύγω ή παίρνω των οματιών μου και φεύγω, βλ. λ. [μάτι](#)·

- παίρνω τα μέτρα, βλ. λ. [μέτρο](#).
- παίρνω τα μέτρα μου, βλ. λ. [μέτρο](#).
- παίρνω τα μούτρα μου και φεύγω, βλ. λ. [μούτρο](#).
- παίρνω τα μπογαλάκια μου και φεύγω, βλ. λ. μπογαλάκι.
- παίρνω τα μπόσικα, βλ. λ. μπόσικος.
- παίρνω τα όπλα, βλ. λ. [όπλο](#).
- παίρνω τα όρη τ' άγρια βουνά, βλ. λ. όρος.
- παίρνω τα πάνω μου, βλ. λ. [πάνω](#).
- παίρνω τα πατήματα του πατέρα μου, βλ. λ. πάτημα.
- παίρνω τα πόδια μου, βλ. λ. [πόδι](#).
- παίρνω τα πράγματα (έτσι) όπως (μου) έρχονται, βλ. λ. [πρά\(γ\)μα](#).
- παίρνω τα πράγματα τοις μετρητοίς, βλ. λ. [πρά\(γ\)μα](#).
- παίρνω τα πρωτεία, βλ. λ. πρωτεία.
- παίρνω τα σοκάκια, βλ. λ. [σοκάκι](#).
- παίρνω τα συμπράγκαλά μου και φεύγω, βλ. λ. [συμπράγκαλα](#).
- παίρνω τα χαμπέρια (μου), βλ. λ. χαμπέρι.
- παίρνω τέλος, βλ. λ. [τέλος](#).
- παίρνω τη βαλίτσα μου (και φεύγω), βλ. λ. [βαλίτσα](#).
- παίρνω τη βάση, (για σπουδαστές), βλ. λ. βάση.
- παίρνω τη βόλτα μου, βλ. λ. [βόλτα](#).
- παίρνω τη βούρτσα, βλ. λ. βούρτσα.
- παίρνω τη γλύκα, βλ. λ. [γλύκα](#).
- παίρνω τη δόση μου, βλ. λ. [δόση](#).
- παίρνω τη δουλειά στα χέρια μου, βλ. λ. [δουλειά](#).
- παίρνω τη ζωή (κάποιου), βλ. λ. [ζωή](#).
- παίρνω τη ζωή μου (έτσι) όπως (μου) έρχεται, βλ. λ. [ζωή](#).
- παίρνω τη ζωή μου λάθος, βλ. λ. [ζωή](#).
- παίρνω τη θέση (κάποιου), βλ. λ. [θέση](#).

- παίρνω τη θέση μου, βλ. λ. [θέση](#).
- παίρνω τη μόστρα, βλ. λ. μόστρα.
- παίρνω τη μάχη, βλ. λ. μάχη.
- παίρνω τη νίκη, βλ. λ. νίκη.
- παίρνω τη ρεβάνς, βλ. λ. ρεβάνς.
- παίρνω τη σκυτάλη, βλ. λ. [σκυτάλη](#).
- παίρνω τη στροφή ανοιχτά ή παίρνω ανοιχτά τη στροφή, βλ. λ. [στροφή](#).
- παίρνω τη στροφή κλειστά ή παίρνω κλειστά τη στροφή, βλ. λ. [στροφή](#).
- παίρνω τηλέφωνο (από κάποιον), βλ. λ. [τηλέφωνο](#).
- παίρνω την άδεια, βλ. λ. [άδεια](#).
- παίρνω την άδειά μου, βλ. λ. [άδεια](#).
- παίρνω την αμαρτία πάνω μου, βλ. λ. αμαρτία.
- παίρνω την αφρόκρεμα. βλ. λ. [αφρόκρεμα](#).
- παίρνω την καρδιά του (της), βλ. λ. [καρδιά](#).
- παίρνω την κατάσταση στα χέρια μου, βλ. λ. [κατάσταση](#).
- παίρνω την κατηφόρα, βλ. λ. [κατηφόρα](#).
- παίρνω την κατηφοριά, βλ. λ. [κατηφοριά](#).
- παίρνω την κατιούσα, βλ. λ. [κατιούσα](#).
- παίρνω την κάτω βόλτα, βλ. λ. [βόλτα](#).
- παίρνω την κόντρα μου ή παίρνω τις κόντρες μου, βλ. λ. [κόντρα](#).
- παίρνω (την) κούρσα, βλ. λ. [κούρσα](#).
- παίρνω την κουταλιά μου ή παίρνω τις κουταλιές μου, βλ. λ. [κουταλιά](#).
- παίρνω την κρυάδα (μου), βλ. λ. [κρυάδα](#).
- παίρνω την ομάδα στην πλάτη μου ή παίρνω την ομάδα στις πλάτες μου, βλ. λ. [ομάδα](#).
- παίρνω την ομάδα στους ώμους μου, βλ. λ. [ομάδα](#).
- παίρνω την ξούρα μου ή παίρνω τις ξούρες μου, βλ. λ. ξούρα.
- παίρνω την πάνω βόλτα, βλ. λ. [βόλτα](#).
- παίρνω τις ανάλιες μου, βλ. λ. ανάλια.

- παίρνω τις βόλτες μου, βλ. λ. [βόλτα](#).
- παίρνω τις γύρες μου, βλ. λ. [γύρα](#).
- παίρνω τις γυροβολιές μου, βλ. λ. [γυροβολιά](#).
- παίρνω τις θάλασσες, βλ. λ. [θάλασσα](#).
- παίρνω τις στροφές μου, βλ. λ. [στροφή](#).
- παίρνω το βάπτισμα, βλ. λ. [βάπτισμα](#).
- παίρνω το βάπτισμα του πυρός, βλ. λ. [βάπτισμα](#).
- παίρνω το βάρος απάνω μου, βλ. λ. [βάρος](#).
- παίρνω το βολάν στα χέρια μου, βλ. λ. [βολάν](#)¹.
- παίρνω το δαχτυλίδι (από κάποιον), βλ. λ. [δαχτυλίδι](#).
- παίρνω το διαβατήριο, βλ. λ. [διαβατήριο](#).
- παίρνω το δρόμο, βλ. λ. [δρόμος](#).
- παίρνω το δρόμο μου, βλ. λ. [δρόμος](#).
- παίρνω το ελεύθερο, βλ. λ. ελεύθερος.
- παίρνω το θάρρος, βλ. λ. [θάρρος](#).
- παίρνω το θυματήρι, βλ. λ. [θυματήρι](#).
- παίρνω το καπελάκι μου και φεύγω, βλ. λ. [καπελάκι](#).
- παίρνω το κατόπι, βλ. λ. κατόπι.
- παίρνω το κολάι, βλ. λ. κολάι.
- παίρνω το κόλπο, βλ. λ. κόλπο.
- παίρνω το λόγο, βλ. λ. [λόγος](#).
- παίρνω το λουτρό μου, βλ. λ. λουτρό.
- παίρνω το μάτι, βλ. λ. [μάτι](#).
- παίρνω το μέρος του, βλ. λ. μέρος.
- παίρνω το μήνυμα, βλ. λ. μήνυμα.
- παίρνω το μπάνιο μου, βλ. λ. [μπάνιο](#).
- παίρνω το νόμο στα χέρια μου, βλ. λ. νόμος.
- παίρνω το ξεσκιζόλ μου, βλ. λ. ξεσκιζόλ.

- παίρνω το οκέι, βλ. λ. οκέι·
- παίρνω το παιχνίδι, βλ. λ. [παιχνίδι](#)·
- παίρνω το παιχνίδι στην πλάτη μου ή παίρνω το παιχνίδι στις πλάτες μου, βλ. λ. [παιχνίδι](#)·
- παίρνω το παιχνίδι στους ώμους μου, βλ. λ. [παιχνίδι](#)·
- παίρνω (το) πράσινο φως, βλ. λ. φως·
- παίρνω το πρωινό μου, βλ. λ. πρωινός·
- παίρνω το ρίσκο, βλ. λ. ρίσκο·
- παίρνω το σκονάκι μου, βλ. λ. [σκονάκι](#)·
- παίρνω το σκονάκι μου ή παίρνω τα σκονάκια μου, βλ. λ. [σκονάκι](#)·
- παίρνω το στίγμα του, βλ. λ. [στίγμα](#)·
- παίρνω το τιμόνι στα χέρια μου, βλ. λ. [τιμόνι](#)·
- παίρνω το τρίποντο, (στη γλώσσα του ποδοσφαίρου) βλ. λ. τρίποντο·
- παίρνω το τσάρτερ, βλ. λ. [τσάρτερ](#)·
- παίρνω το χρυσό δοντάκι ή παίρνω χρυσό δοντάκι, βλ. λ. δοντάκι·
- παίρνω τον αέρα, βλ. λ. [αέρας](#)·
- παίρνω τον αέρα μου, βλ. λ. [αέρας](#)·
- παίρνω τον αθέρα, βλ. λ. [αθέρας](#)·
- παίρνω τον απολυσώνα μου (στο χέρι), βλ. λ. απολυσώνας·
- παίρνω τον αφρό, βλ. λ. αφρός·
- παίρνω τον κατήφορο, βλ. λ. [κατήφορος](#)·
- παίρνω τον κώλο μου, βλ. λ. [κώλος](#)·
- παίρνω τον κώλο μου και φεύγω, βλ. λ. [κώλος](#)·
- παίρνω τον πούλο μου (ενν. και φεύγω), βλ. λ. πούλος·
- παίρνω τον ύπνο μου, βλ. λ. ύπνος·
- παίρνω τούμπα ή παίρνω τούμπες, βλ. λ. τούμπα·
- παίρνω τους δρόμους, βλ. λ. [δρόμος](#)·
- παίρνω τράτο, βλ. λ. τράτο·
- παίρνω υπό μάλης, βλ. λ. [μάλη](#)·

- παίρνω υπό την προστασία μου (κάποιον ή κάτι), βλ. λ. προστασία·
- παίρνω υπόψη (μου), βλ. λ. υπόψη·
- παίρνω ύφος, βλ. λ. ύφος·
- παίρνω ύψος, βλ. λ. ύψος·
- παίρνω φάιροπ, βλ. λ. φάιροπ·
- παίρνω φακελάκι, βλ. λ. φακελάκι·
- παίρνω φάτσες, βλ. λ. [φάτσα](#)·
- παίρνω φατσούλες, βλ. λ. φατσούλα·
- παίρνω φευγάλα, βλ. λ. φευγάλα·
- παίρνω φόκο, βλ. λ. φόκο·
- παίρνω φόρα, βλ. λ. φόρα·
- παίρνω φύλλο, (στη γλώσσα του χαρτοπαιγνίου), βλ. λ. φύλλο·
- παίρνω φύσημα, βλ. λ. φύσημα·
- παίρνω φωτιά, βλ. λ. [φωτιά](#)·
- παίρνω φωτογραφία (κάποιον ή κάτι), βλ. λ. φωτογραφία·
- παίρνω χαμπάρι, βλ. λ. [χαμπάρι](#)·
- παίρνω χαμπέρι ή παίρνω χαμπέρια, βλ. λ. χαμπέρι·
- παίρνω χάρη, βλ. λ. χάρη·
- παίρνω χαρτί, βλ. λ. [χαρτί](#)·
- παίρνω ψηλά το χερουβικό, βλ. λ. [χερουβικό](#)·
- παίρνω ψηλά τον αμανέ, βλ. λ. αμανές·
- παίρνω ψήφο, βλ. λ. ψήφος·
- πάρ' εν' αρχίδι, βλ. λ. [αρχίδι](#)·
- πάρ' ένα ξύλο και δώσ' το(νε!), βλ. λ. ξύλο·
- πάρ' ένα παπάρι, βλ. λ. [παπάρι](#)·
- πάρ' τ' αβγό και κούρεψ' το ή πάρ' τ' αβγό και κούρεφ' το βλ. λ. [αβγό](#)·
- πάρ' τα! ή πάρ' τα να μην στα χρωστάω! υβριστική ή υποτιμητική έκφραση που συνοδεύεται πάντοτε από μούντζα. (Τραγούδι: **πάρ' τα** Λίζα και κάν' τα κορνίζα και βάλ' τα στην πρίζα να κάνεις σουξέ). Πολλές φορές, της φρ. προτάσσεται το να ρε·

- πάρ' το αλλιώς (ενν. το τιμόνι), βλ. λ. αλλιώς·
- πάρ' το χαμπάρι, βλ. λ. [χαμπάρι](#)·
- πάρ' τον ξάπλα, βλ. λ. ξάπλα·
- πάρ' τον παπά, βλ. λ. [παπάς](#)·
- πάρ' τονε στο γάμο σου να σου πει και του χρόνου! βλ. λ. γάμος·
- πάρ' του το κεφάλι! βλ. λ. [κεφάλι](#)·
- πάρε δέκα! βλ. λ. δέκα·
- πάρε δρόμο! βλ. λ. [δρόμος](#)·
- πάρε δώσε, **α.** οι κοινωνικές σχέσεις: «δε θέλω να 'χω μαζί σου πάρε δώσε, γιατί συνέχεια με προσβάλλεις». **β.** το εμπορικό αλισβερίσι, οι εμπορικές συναλλαγές: «μην έχεις πολλά πάρε δώσε με τον τάδε, γιατί είναι μεγάλος μπαταχτοής»·
- πάρε κόλλα και γράφε, βλ. λ. [κόλλα](#)·
- πάρε κόσμε! ή πάρ' τε κόσμε! βλ. λ. κόσμος·
- πάρε μας μια πίπα! βλ. λ. πίπα·
- πάρε με στο τηλέφωνο, βλ. λ. [τηλέφωνο](#)·
- πάρε μια βέργα και δώσ' το(νε!)· βλ. λ. βέργα·
- πάρε πέντε! βλ. λ. πέντε·
- πάρε τα πόδια σου! βλ. λ. [πόδι](#)·
- πάρε τη βόλτα σου, βλ. λ. [βόλτα](#)·
- πάρε την κουδουνίστρα και στο πάρκο σου, βλ. λ. [κουδουνίστρα](#)·
- πάρε την μπανάνα και στο κλαδί σου, βλ. λ. [μπανάνα](#)·
- πάρε το κουβαδάκι σου και σ' άλλη παραλία, βλ. λ. κουβαδάκι·
- πάρε τον κώλο σου, βλ. λ. [κώλος](#)·
- πάρε τον κώλο σου και πάμε, βλ. λ. [κώλος](#)·
- πάρε φόρα και κλάσε μας τ' αρχίδια! ή πάρε φόρα και κλάσε μου τ' αρχίδια! βλ. λ. [αρχίδι](#)·
- πήρα γαλόνια ή πήρα τα γαλόνια μου, βλ. λ. [γαλόνι](#)·
- πήρα έν' αρχίδι, βλ. λ. [αρχίδι](#)·
- πήρα ένα τσιμπούκι, βλ. λ. τσιμπούκι·
- πήρα έναν φόβο! βλ. λ. [φόβος](#)·

- πήρα κίτρινο (ενν. φύλλο αγώνα), βλ. λ. [κίτρινος](#).
- πήρα μια βούτα ή πήρα βούτα, βλ. λ. βούτα.
- πήρα μια γεύση, βλ. λ. [γεύση](#).
- πήρα μια γλίστρα ή πήρα γλίστρα, βλ. λ. γλίστρα.
- πήρα μια κόντρα, βλ. λ. [κόντρα](#).
- πήρα μια τρομάρα! ή πήρα τρομάρα, βλ. λ. [τρομάρα](#).
- πήρα να..., άρχισα να κάνω κάτι: «επειδή είχα λιγότερο χρόνο, πήρα να φτιάχνω το υπόγειο || όπως έφτιαχνα το υπόγειο, πήρα να τραγουδώ».
- πήρα ντουμάνι, βλ. λ. [ντουμάνι](#).
- πήρα τ' αρχίδια μου, βλ. λ. [αρχίδι](#).
- πήρα την παρθενιά της ή της πήρα την παρθενιά, βλ. λ. [παρθενιά](#).
- πήρα το (πρώτο) λαχείο, βλ. λ. λαχείο.
- πήρα τον πούτσο μου, βλ. λ. πούτσος.
- πήρα τον πρώτο λαχνό, βλ. λ. λαχνός.
- πήραν διαζύγιο, βλ. λ. [διαζύγιο](#).
- πήραν τα μπατζάκια μου φωτιά ή πήραν φωτιά τα μπατζάκια μου, βλ. λ. [μπατζάκι](#).
- πήραν τα μυαλά του αέρα ή πήρε το μυαλό του αέρα, βλ. λ. [μυαλό](#).
- πήραν τα πιρούνια φωτιά ή πήραν φωτιά τα πιρούνια, βλ. λ. [πιρούνι](#).
- πήραν τα τηλέφωνα φωτιά ή πήραν φωτιά τα τηλέφωνα, βλ. λ. [τηλέφωνο](#).
- πήραν την κερκίδα, (στη γλώσσα του ποδοσφαίρου) βλ. λ. κερκίδα.
- πήραν την κλάση μου, βλ. λ. [κλάση](#).
- πήραν τον ανήφορο, (για τιμές αγαθών), βλ. λ. [ανήφορος](#).
- πήραν τον κατήφορο, (για τιμές αγαθών), βλ. λ. [κατήφορος](#).
- πήραν τον πούλο τους, (στη γλώσσα του ποδοσφαίρου), βλ. λ. πούλος.
- πήρε αέρας, βλ. λ. [αέρας](#).
- πήρε αναβολή, βλ. λ. [αναβολή](#).
- πήρε διαβατήριο για τον άλλο κόσμο, βλ. λ. [διαβατήριο](#).
- πήρε η γλώσσα του δρόμο, βλ. λ. γλώσσα.

- πήρε κλοτσιά, βλ. λ. κλοτσιά·
- πήρε κλότσο, βλ. λ. [κλότσος](#)·
- πήρε μια θέση στην ιστορία ή πήρε τη θέση του στην ιστορία (κάποιος), βλ. λ. [θέση](#)·
- πήρε να..., άρχισε να εξελίσσεται κάτι προς το καλό ή προς το κακό: «από το πες πες των φίλων του πήρε να καλμάρει || ο καιρός πήρε ν' αγριεύει». (Λαϊκό τραγούδι: σε μια κολόνα στέκομαι και **πήρε να** νυχτώνει, δεν λογαριάζω τη βροχή όσο κι αν δυναμώνει)·
- πήρε ο κώλος μου φωτιά ή πήρε φωτιά ο κώλος μου, βλ. λ. [κώλος](#)·
- πήρε ο κώλος του αέρα ή πήρε αέρα ο κώλος του, βλ. λ. [κώλος](#)·
- πήρε ο στραβός κατήφορο, βλ. λ. [κατήφορος](#)·
- πήρε όλα τα τερτίπια (του τάδε), τερτίπι·
- πήρε όλα τα χούγια (του τάδε), βλ. λ. χούι·
- πήρε όλο το πακέτο, βλ. λ. πακέτο·
- πήρε όλο το χαρτί, βλ. λ. [χαρτί](#)·
- πήρε όλο το χρήμα, βλ. λ. χρήμα·
- πήρε όσκαρ βλακειάς, βλ. λ. [όσκαρ](#)·
- πήρε όσκαρ ηθοποιίας, βλ. λ. [όσκαρ](#)·
- πήρε ό,τι σηκώνει η μύγα στο φτερό της, βλ. λ. μύγα·
- πήρε πολλούς μαζί του, βλ. λ. μαζί·
- πήρε πολύ αέρα, βλ. λ. [αέρας](#)·
- πήρε σάρκα και οστά, βλ. λ. σάρκα·
- πήρε σασί, βλ. λ. [σασί](#)·
- πήρε στραβό δρόμο ή πήρε το στραβό δρόμο ή πήρε το στραβό το δρόμο, βλ. λ. [δρόμος](#)·
- πήρε τ' άπλυτά του κι έφυγε, βλ. λ. [άπλυτα](#)·
- πήρε τα βρε(γ)μένα του κι έφυγε, βλ. λ. [βρε\(γ\)μένος](#)·
- πήρε τα κατουρημένα του κι έφυγε, βλ. λ. [κατουρημένος](#)·
- πήρε τα χεσμένα του κι έφυγε, βλ. λ. [χεσμένος](#)·
- πήρε τα πόδια στον ώμο του, βλ. λ. [ώμος](#)·
- πήρε τη γλάστρα παραμάσχαλα, βλ. λ. παραμάσχαλα·
- πήρε τη θέση του, βλ. λ. [θέση](#)·

- πήρε τη φάση απάνω του, βλ. λ. [φάση](#).
- πήρε την καρό σημαία, βλ. λ. [σημαία](#).
- πήρε το βραβείο της ανοιχτής παλάμης, βλ. λ. [βραβείο](#).
- πήρε το βραβείο της χείρας (χήρας) με τα πέντε ορφανά, βλ. λ. [βραβείο](#).
- πήρε το δρόμο της η δουλειά, βλ. λ. [δουλειά](#).
- πήρε το κορμί μου φωτιά, βλ. λ. [κορμί](#).
- πήρε το παράσημο της ανοιχτής παλάμης, βλ. λ. [παράσημο](#).
- πήρε το τρίτο το μακρύτερο, βλ. λ. τρίτος.
- πήρε τον πόλεμο, βλ. λ. πόλεμος.
- πήρε φαρμάκι, βλ. λ. [φαρμάκι](#).
- πήρε φωτιά απ' την πρώτη σκάλα, βλ. λ. [φωτιά](#).
- πήρε χρώμα, βλ. λ. [χρώμα](#).
- πιάσε τον ξυπόλυτο και πάρε τα παπούτσια του ή πιάσε τον ξυπόλυτο και πάρ' του τα παπούτσια, βλ. λ. παπούτσι.
- πόσα παίρνεις; (ενν. το μήνα), ποιος είναι ο μηνιαίος μισθός σου(;)· (για εργασίες ιδίως τεχνικές ή κατασκευαστικές) πόσα χρήματα θέλεις για να αναλάβεις να την κάνεις(;)·
- που να πάρει, έκφραση δυσαρέσκειας: «που να πάρει, όλα τα στραβά σε μένα θα τύχουν». (Λαϊκό τραγούδι: σ' αγαπάω **που να πάρει** κι ας με πήρανε χαμπάρι)·
- που να πάρ' ο διάβολος και να με σηκώσει! βλ. λ. [διάβολος](#).
- που να πάρ' ο διάβολος και να σε σηκώσει! βλ. λ. [διάβολος](#).
- σ' αυτή τη ζωή ό,τι δίνεις, παίρνεις, βλ. λ. [ζωή](#).
- σαν πολύ αέρα πήρε ο κώλος σου! ή σαν πολύ αέρα δεν πήρε ο κώλος σου; βλ. λ. [κώλος](#).
- σαν πολύ αέρα πήρες! ή σαν πολύ αέρα δεν πήρες; βλ. λ. [αέρας](#).
- σαν πολύ θάρρος πήρες! ή σαν πολύ θάρρος δεν πήρες; βλ. λ. [θάρρος](#).
- σε πήρα για τον τάδε, σε εξέλαβα, σε παραγνώρισα: «με συγχωρείς για το αστείο που σου 'κανα, αλλά σε πήρα για έναν φίλο μου»·
- σε πήρα για τριαντάφυλλο, μα βγήκες γαιδουράγκαθο, βλ. λ. [τριαντάφυλλο](#).
- σιγά, θα μας πάρουν τα σορόπια! βλ. λ. σορόπι.
- τα παίρνει, (ενν. τα λεφτά, τα χρήματα) **α.** κερδίζει αρκετά χρήματα από κάποια δουλειά ή από χαρτοπαίγνιο: «έστησε μια καινούρια δουλειά κι είναι πολύ ευχαριστημένος, γιατί τα παίρνει || κάθε φορά που παίζει τα παίρνει». (Λαϊκό τραγούδι: με αυτά που μας σκαρώνεις, από μας δε τη γλιτώνεις, ή σπαθί θα μας **τα πάρεις** ή

αλλιώς θα μας ρεφάρεις). **β.** (ιδίως για υπαλλήλους του δημοσίου) δωροδοκείται, λαδώνεται, χρηματίζεται: «δύσκολα θα βρεις σήμερα υπάλληλο του δημοσίου να μην τα παίρνει». Συνών. τ' αρπάζει / τα πιάνει / τα σβερκώνει / τα τσακώνει / τα τσιμπάει / τα χουφτώνει· βλ. και φρ. της τα παίρνει·

- τα παίρνει εύκολα (ενν. τα γράμματα), έχει ευκολία στη μάθηση: «απ' τη στιγμή που κατάλαβε πως τα παίρνει εύκολα ο γιος του, είναι αποφασισμένος να κάνει τα πάντα για να τον σπουδάσει»·

- τα παίρνει η γκλάβα του (ενν. τα γράμματα), βλ. λ. [γκλάβα](#)·

- τα παίρνει η κεφάλια του (ενν. τα γράμματα), βλ. λ. [κεφάλια](#)·

- τα παίρνει η κόκα του (ενν. τα γράμματα), βλ. λ. κόκα·

- τα παίρνει η κούτρα του (ενν. τα γράμματα), βλ. λ. [κούτρα](#)·

- τα παίρνει κανονικά, βλ. λ. [κανονικός](#)·

- τα παίρνει σε κόντρες, βλ. λ. [κόντρα](#)·

- τα παίρνει τα γράμματα, βλ. λ. [γράμμα](#)·

- τα παίρνει το κεφάλι του (ενν. τα γράμματα), βλ. λ. [κεφάλι](#)·

- τα παίρνει το νιονιό του (ενν. τα γράμματα), βλ. λ. [νιονιό](#)·

- τα παίρνει το ξερό του (ενν. τα γράμματα), βλ. λ. ξερό·

- τα παίρνει χοντρά, βλ. λ. [χοντρά](#)·

- τα (το) παίρνω απάνω μου, βλ. λ. [απάνω](#)·

- τα παίρνω κόντρα (ενν. τα γένια μου), βλ. λ. [κόντρα](#)·

- τα παίρνω όλα επ' ώμου, βλ. λ. [ώμος](#)·

- τα παίρνω πίσω (ενν. τα λόγια μου, αυτά που είπα) ή το παίρνω πίσω (ενν. αυτό που είπα), βλ. λ. [πίσω](#)·

- τα παίρνω υπό μάλης (ενν. τα πράγματά μου, τα μπογαλάκια μου, τα συμπράγκαλά μου), βλ. λ. [μάλη](#)·

- τα πάρε δώσε, οι κοινωνικές σχέσεις: «να κόψεις τα πάρε δώσε μαζί του, γιατί δεν είναι καλός άνθρωπος»· βλ. και φρ. πάρε δώσε·

- τα πήρα ή τα 'χω πάρει, (στη νεοαργκό) εκνευρίστηκα έντονα, έγινα έξαλλος: «κάποια στιγμή τα πήρα με τις μαλακίες που έλεγε συνέχεια, και τον πλάκωσα στο ξύλο || σταμάτα να λες άλλες μαλακίες, γιατί τα 'χω πάρει»·

- τα πήρα ζεστά (ενν. τα λεφτά), βλ. λ. ζεστός·

- τα πήρα στην κούτρα, βλ. λ. [κούτρα](#)·

- τα πήρα στο εθνόσημο, βλ. λ. εθνόσημο·

- τα πήρα στο κεφάλι, βλ. λ. [κεφάλι](#)·

- τα πήρα στο κρανίο, βλ. λ. κρανίο·

- τα πήρα στον εγκέφαλο, βλ. λ. [εγκέφαλος](#)·
- τα πήρε επ' ώμου (ενν. κι έφυγε), βλ. λ. [ώμος](#)·
- τα πήρε ο άνεμος, βλ. λ. [άνεμος](#)·
- τα πήρε όλα κι έφυγε, επωφελήθηκε απόλυτα από μια περίπτωση ή κατάσταση, επωφελήθηκε στο έπακρο: «δεν είχε κανέναν σοβαρό ανταγωνιστή στην αγορά, γι' αυτό τα πήρε όλα κι έφυγε». (Λαϊκό τραγούδι: **τα πήρες όλα κι έφυγες**, μα απ' τον καημό δεν ξέφυγες)·
- τα σχόλια δίνουν και παίρνουν, βλ. λ. [σχόλιο](#)·
- την παίρνω νυχτιά, βλ. λ. [νυχτιά](#)·
- την παίρνω στο δωμάτιο, βλ. λ. [δωμάτιο](#)·
- την πήραν τα σορόπια, βλ. λ. [σορόπι](#)·
- την πήραν τα φλόκια, βλ. λ. [φλόκια](#)·
- την πήραν τα χοντράδια, βλ. λ. [χοντράδια](#)·
- την πήρε για τα λεφτά της, βλ. λ. [λεφτά](#)·
- την πήρε γυμνή, βλ. λ. [γυμνός](#)·
- την πήρε δόξα και τιμή, βλ. λ. [δόξα](#)·
- την πήρε με δόξα και τιμή, βλ. λ. [δόξα](#)·
- την πήρε με παπά και με κουμπάρο, βλ. λ. [παπάς](#)·
- την πήρε με στεφάνι, βλ. λ. [στεφάνι](#)·
- την πήρε ξεβράκωτη, βλ. λ. [ξεβράκωτη](#)·
- την πήρε όπως τη γέννησε η μάνα της, βλ. λ. [μάνα](#)·
- την πήρε τσιτσιδι, βλ. λ. [τσιτσιδι](#)·
- της πήρε ό,τι πολυτιμότερο είχε, (για άντρες) βλ. λ. [πολύτιμος](#)·
- της πήρε το παιδί, (για μαιευτήρες) βλ. λ. [παιδί](#)·
- της πήρε το παιδί με καισαρική, (για μαιευτήρες) βλ. λ. [παιδί](#)·
- της τα παίρνει (ενν. τα λεφτά, τα χρήματα), (για άντρες) παίρνει από τη γυναίκα του, ιδίως από την ερωμένη του που την εκμεταλλεύεται ως νταβατζής όλα τα χρήματα που βγάζει από τον έρωτα που προσφέρει: «έχει βρει μια πιτσιρικά που την έσπρωξε στο επάγγελμα και της τα παίρνει». (Λαϊκό τραγούδι: **σαν κορόιδο στα 'φερνα ενώ έπρεπε να στα 'παιρνα**)· βλ. και φρ. του τα παίρνει·
- τι να του κάνουμε τώρα, να του πάρουμε το κεφάλι; βλ. λ. [κεφάλι](#)·
- το παίρνει ο δρόμος, (για κτίσματα ή οικόπεδα) βλ. λ. [δρόμος](#)·

- το παίρνω αλά κάπα, βλ. λ. [αλά](#).
- το παίρνω αλλιώς, βλ. λ. [αλλιώς](#).
- το παίρνω ανάποδα, βλ. λ. [ανάποδος](#).
- το παίρνω απ' την ανάποδη, βλ. λ. [ανάποδος](#).
- το παίρνω απάνω απάνω, βλ. λ. [απάνω](#).
- το παίρνω απάνω μου, βλ. λ. [απάνω](#).
- το παίρνω απόφαση, βλ. λ. [απόφαση](#).
- το παίρνω άσχημα, βλ. λ. [άσχημος](#).
- το παίρνω βαριά, βλ. λ. [βαρύς](#).
- το παίρνω βερεσέ, βλ. λ. [βερεσέ](#).
- το παίρνω επί πόνου, βλ. λ. [πόνος](#).
- το παίρνω εργολαβία, βλ. λ. [εργολαβία](#).
- το παίρνω ζεστά ή το παίρνω στα ζεστά, βλ. λ. [ζεστός](#).
- το παίρνω κατάκαρδα, βλ. λ. [κατάκαρδα](#).
- το παίρνω κομπολόι, βλ. λ. [κομπολόι](#).
- το παίρνω λάσκα, βλ. λ. [λάσκα](#).
- το παίρνω μεροκάματο, βλ. λ. [μεροκάματο](#).
- το παίρνω ντέρτι, βλ. λ. [ντέρτι](#).
- το παίρνω πατιτούρα, βλ. λ. [πατιτούρα](#).
- το παίρνω πατριωτικά, βλ. λ. [πατριωτικά](#).
- το παίρνω πίσω (ενν. αυτό που είπα), βλ. λ. [πίσω](#).
- το παίρνω ποδαράτα, βλ. λ. [ποδαράτα](#).
- το παίρνω ποδαράτο, βλ. λ. [ποδαράτο](#).
- το παίρνω προσωπικά, βλ. λ. [προσωπικός](#).
- το παίρνω σκοινί γαϊτάνι ή το παίρνω σκοινί κορδόνι, βλ. λ. [σκοινί](#).
- το παίρνω σοβαρά ή το παίρνω στα σοβαρά, βλ. λ. [σοβαρός](#).
- το παίρνω στη ράχη μου, βλ. λ. [ράχη](#).
- το παίρνω στην πλάκα, βλ. λ. [πλάκα](#).

- το παίρνω στην πλάτη μου, βλ. λ. [πλάτη](#).
- το παίρνω στο σορολόπι, βλ. λ. [σορολόπι](#).
- το παίρνω στραβά, βλ. λ. [στραβός](#).
- το παίρνω τοις μετρητοίς, βλ. λ. [μετρητοίς](#).
- το παίρνω του θανατά, βλ. λ. [θανατάς](#).
- το παίρνω ψηλά, βλ. λ. [ψηλός](#).
- το πήρα από φόβο, βλ. λ. [φόβος](#).
- το πήρα με κακό μάτι, βλ. λ. [μάτι](#).
- το πήρα με καλό μάτι, βλ. λ. [μάτι](#).
- το πήρα μια κι έξω, βλ. λ. [έξω](#).
- το πήραν κάτω απ' τα μάτια μου, βλ. λ. [μάτι](#).
- το πήραν μέσ' απ' τα μάτια μου, βλ. λ. [μάτι](#).
- το πήραν μπροστά απ' τα μάτια μου, βλ. λ. [μάτι](#).
- το πήρε (για) ψωμοτύρι ή το 'χει πάρει (για) ψωμοτύρι, βλ. λ. [ψωμοτύρι](#).
- το πήρε τ' αφτί μου ή το 'χει πάρει τ' αφτί μου, βλ. λ. [αφτί](#).
- το πήρε το μάτι μου ή το 'χει πάρει το μάτι μου, βλ. λ. [μάτι](#).
- τον έστειλα να πάρει τον αέρα του, βλ. λ. [αέρας](#).
- τον (την, το) παίρνει (ενν. τον πούτσο, τον ψώλο, την πούτσα, την ψωλή, το πέος, το καυλί), **α.** (για γυναίκες) δέχεται να υποστεί τη σεξουαλική πράξη και, κατ' επέκταση, είναι γυναίκα που δεν πρέπει να την έχει κανείς εμπιστοσύνη: «για ποια παρθένα μου μιλάς, αυτή τον παίρνει από μικρό κορίτσι || πρόσεχε μ' αυτή την τύπισσα που κάνεις παρέα, γιατί τον παίρνει». **β.** (για άντρες) δέχεται να υποστεί τη σεξουαλική πράξη, είναι πούστης και, κατ' επέκταση, είναι άντρας που δεν πρέπει να του έχει κανείς εμπιστοσύνη: «είναι να λυπάται κανείς, όταν βλέπει τέτοιον παίδαρο να τον παίρνει || πρόσεχε αυτόν που κάνεις παρέα, γιατί έμαθα πως τον παίρνει». Πολλές φορές, συνοδεύεται από χειρονομία κατά την οποία, το μεσαίο δάχτυλο λυγισμένο και τεντωμένο προς τα έξω, κινείται παλιυδρομικά υπονοώντας το πέος κατά τη σεξουαλική πράξη. Είναι και φορές που η χειρονομία αντικαθιστά τη φρ.: «πρόσεχε τον τάδε γιατί... (ακολουθεί χειρονομία)» βλ. κ. φρ. *τον παίρνω*.
- τον (την, το) παίρνει από πίσω (απ' τον κεφτέ, απ' τον κώλο, απ' το στόμα, ενν. τον πούτσο, τον ψώλο, την πούτσα, την ψωλή, το πέος, το καυλί), βλ. αντίστοιχα λήμματα.
- τον (την, το) παίρνει πίπα (γλειφιτζούρι, κλαρίνο, κορνέτα, μινέτο, μπιμπερό, πίπα, πίπιζα, πιπίλα, πνευστό, σαξόφωνο, τσιμπούκι, υδραυλικό, φλογέρα ενν. τον πούτσο, τον ψώλο, την πούτσα, την ψωλή, το πέος, το καυλί), βλ. αντίστοιχα λήμματα.
- τον παίρνει το σχέδιο, βλ. λ. [σχέδιο](#).
- τον παίρνω, τον κερδίζω, τον νικώ σε πάλη ή σε κάποιο παιχνίδι: «αυτόν που εσείς λέτε πως είναι δυνατός, εγώ τον παίρνω όποια ώρα θέλω || κάθε φορά που αίζω μαζί του τάβλι, τον παίρνω» βλ. και λ. *παίρνω* (5, 6) βλ. και

φρ. τον πήρα και τον παίρνει·

- τον παίρνω αμπάριζα, βλ. λ. [αμπάριζα](#)·

- τον παίρνω απ' τα μούτρα, βλ. λ. [μούτρο](#)·

- τον παίρνω (από) δίπλα, βλ. λ. δίπλα·

- τον παίρνω από κοντά, βλ. λ. κοντά·

- τον παίρνω από πίσω, βλ. λ. [πίσω](#)·

- τον παίρνω γι' αγγελούδι, βλ. λ. [αγγελούδι](#)·

- τον παίρνω για κορόιδο, βλ. λ. [κορόιδο](#)·

- τον παίρνω για παράδειγμα, βλ. λ. παράδειγμα·

- τον παίρνω καβάλα, βλ. λ. καβάλα·

- τον παίρνω καβαλικά, βλ. λ. [καβαλικά](#)·

- τον παίρνω κάτω απ' τις φτερούγες μου, βλ. λ. [φτερούγα](#)·

- τον παίρνω λάου λάου, βλ. λ. λάου λάου·

- τον παίρνω με τα γιούχα ή τον παίρνω στα γιούχα ή τον παίρνω στο γιούχα, βλ. λ. γιούχα·

- τον παίρνω με το μαλακό, βλ. λ. [μαλακός](#)·

- τον παίρνω παραμάσχαλα, παραμάσχαλα·

- τον παίρνω πίσω (ενν. το λόγο μου), βλ. λ. [πίσω](#)·

- τον παίρνω σβάρνα, βλ. λ. [σβάρνα](#)·

- τον παίρνω στη σκιά μου, βλ. λ. σκιά·

- τον παίρνω στο κυνήγι, βλ. λ. [κυνήγι](#)·

- τον παίρνω στο λαιμό μου, βλ. λ. [λαιμός](#)·

- τον παίρνω στο σορολόπι, βλ. λ. [σορολόπι](#)·

- τον παίρνω χαμαλικά, βλ. λ. [χαμαλικά](#)·

- τον πήρα, αποκοιμήθηκα: «ήμουν τόσο κουρασμένος που, μόλις κάθισα λίγο, τον πήρα πάνω στην καρέκλα»· βλ. και φρ. τον παίρνω·

- τον πήρα από κακό μάτι ή τον πήρα με κακό μάτι, βλ. λ. [μάτι](#)·

- τον πήρα από καλό μάτι ή τον πήρα με καλό μάτι, βλ. λ. [μάτι](#)·

- τον πήρα από φόβο, βλ. λ. [φόβος](#)·

- τον πήρα για..., τον θεώρησα, σχημάτισα τη γνώμη, νόμισα: «στην αρχή του πήρα για έξυπνο, αλλά στη συνέχεια αποδείχτηκε μεγάλος βλάκας». Συνών. τον πέρασα για (...)
- τον πήρα για (τον τάδε), τον εξέλαβα για κάποιον άλλον, τον παραγνώρισα: «καθώς ερχόμουν, είδα τον αδερφό σου από μακριά και τον πήρα για τον τάδε». Συνών. τον πέρασα για (τον τάδε)
- τον πήρα με το άγριο, βλ. λ. άγριος·
- τον πήρα με το κακό, βλ. λ. κακός·
- τον πήρα με το καλό, βλ. λ. [καλός](#)·
- τον πήρα με το καλό, τον πήρα με το κακό, βλ. λ. [καλός](#)·
- τον πήρα στην πλάτη μου, βλ. λ. πλάτη·
- τον πήραν με τ' αβγά, βλ. λ. [αβγό](#)·
- τον πήραν με τα γιαούρτια, βλ. λ. [γιαούρτι](#)·
- τον πήραν με τα σκουπόξυλα, βλ. λ. [σκουπόξυλο](#)·
- τον πήραν με τις λεμονόκουπες, βλ. λ. [λεμονόκουπα](#)·
- τον πήραν με τις ντομάτες, βλ. λ. [ντομάτα](#)·
- τον πήραν με τις πέτρες, βλ. λ. [πέτρα](#)·
- τον πήραν με το φορείο, βλ. λ. φορείο·
- τον πήραν μέσα, βλ. λ. μέσα·
- τον πήραν (οι) τέσσερις, βλ. λ. τέσσερις·
- τον πήραν σηκωτό, βλ. λ. [σηκωτός](#)·
- τον πήραν στα νέα όπλα, βλ. λ. [όπλο](#)·
- τον πήραν στην αεράμυνα, βλ. λ. αεράμυνα·
- τον πήραν στο ψιλό, βλ. λ. [ψιλός](#)·
- τον πήραν τα κλάματα ή τον πήρε το κλάμα, βλ. λ. [κλάμα](#)·
- τον πήραν τα ντοματόζουμα, βλ. λ. [ντοματόζουμο](#)·
- τον πήραν τα πετμέζια, βλ. λ. πετμέζι·
- τον πήραν τα σορόπια, βλ. λ. σορόπι·
- τον πήραν τσουβαλάτο, βλ. λ. [τσουβαλάτος](#)·
- τον πήραν φαντάρο, βλ. λ. φαντάρος·
- τον πήρε από κάτω, βλ. λ. [κάτω](#)·

- τον πήρε η κατρακύλα, βλ. λ. [κατρακύλα](#).
- τον πήρε η κάτω βόλτα, βλ. λ. [βόλτα](#).
- τον πήρε η κουτροβάλα, βλ. λ. κουτροβάλα.
- τον πήρε η μπάλα, βλ. λ. [μπάλα](#).
- τον πήρε η μπόρα, βλ. λ. [μπόρα](#).
- τον πήρε η πέτρα (ενν. στο κεφάλι), βλ. λ. [πέτρα](#).
- τον πήρε η πέτρα στο κεφάλι, βλ. λ. [πέτρα](#).
- τον πήρε η σφαίρα, βλ. λ. [σφαίρα](#).
- τον πήρε και τον σήκωσε, τιμωρήθηκε σκληρά, παραδειγματικά, όπως του άξιζε: «μόλις τον είδε ο πατέρας του να βάζει χέρι στο ταμείο, τον πήρε και τον σήκωσε».
- τον πήρε καταπόδι, βλ. λ. [καταπόδι](#).
- τον πήρε κι αυτόν η μπάλα, βλ. λ. [μπάλα](#).
- τον πήρε κι αυτόν η μπόρα, βλ. λ. [μπόρα](#).
- τον πήρε κι αυτόν το ποτάμι, βλ. λ. [ποτάμι](#).
- τον πήρε με τα λόγια, βλ. λ. [λόγος](#).
- τον πήρε μπάλα, βλ. λ. [μπάλα](#).
- τον πήρε ξώφαλτσα (κάτι), βλ. λ. ξώφαλτσα.
- τον πήρε ο άνεμος, βλ. λ. [άνεμος](#).
- τον πήρε ο διάβολος και τον σήκωσε, βλ. λ. [διάβολος](#).
- τον πήρε ο θάνατος, βλ. λ. θάνατος.
- τον πήρε ο Θεός, βλ. λ. Θεός.
- τον πήρε ο ποταμός, βλ. λ. ποταμός.
- τον πήρε ο χάρος, βλ. λ. [χάρος](#).
- τον πήρε στο φιλικό, βλ. λ. φιλικός.
- τον πήρε το μάτι μου, βλ. λ. [μάτι](#).
- τον πήρε το όριο ηλικίας, βλ. λ. όριο.
- τον πήρε το ποτάμι, βλ. λ. [ποτάμι](#).
- τον πήρε το Πρώτων Βοηθειών, βλ. λ. [βοήθεια](#).

- του παίρνεις τα λόγια με την πένσα, βλ. λ. [λόγος](#).
- του παίρνεις τα λόγια με την τανάλια, βλ. λ. [λόγος](#).
- του παίρνεις τα λόγια με την τσιμπίδα, βλ. λ. [λόγος](#).
- του παίρνεις τα λόγια με το τριμπουσόν, βλ. λ. [λόγος](#).
- του παίρνεις τα λόγια με το τσιγκέλι, βλ. λ. [λόγος](#).
- του παίρνω λόγια, βλ. λ. [λόγος](#).
- του παίρνω τα μέτρα, βλ. λ. [μέτρο](#).
- του παίρνω τα μυαλά ή του παίρνω το μυαλό, βλ. λ. [μυαλό](#).
- του παίρνω την υπογραφή, βλ. λ. [υπογραφή](#).
- του παίρνω το κεφάλι, βλ. λ. [κεφάλι](#).
- του παίρνω το λαιμό, βλ. λ. [λαιμός](#).
- του παίρνω το νου, βλ. λ. [νους](#).
- του παίρνω το σβέρκο, βλ. λ. [σβέρκος](#).
- του παίρνω το τσερβέλο, βλ. λ. τσερβέλο.
- του παίρνω τον αέρα, βλ. λ. [αέρας](#).
- του (της) παίρνω τον κεφτέ, βλ. λ. [κεφτές](#).
- του πήρα μέσ' απ' τα χέρια τη δουλειά ή του πήρα τη δουλειά μέσ' απ' τα χέρια, βλ. λ. [δουλειά](#).
- του πήρα τη σειρά, βλ. λ. [σειρά](#).
- του πήρα μέσ' απ' το στόμα την μπουκιά ή του πήρα την μπουκιά μέσ' απ' το στόμα, βλ. λ. μπουκιά.
- του πήρα το θάρρος, βλ. λ. [θάρρος](#).
- του πήραν και τα καλτσάκια, βλ. λ. [καλτσάκι](#).
- του πήραν και το παντελόνι ή του πήραν και τα παντελόνια, βλ. λ. [παντελόνι](#).
- του πήραν και το σώβρακο ή του πήραν και τα σώβρακα, βλ. λ. [σώβρακο](#).
- του πήραν και τις κάλτσες, βλ. λ. [κάλτσα](#).
- του πήρε η μηχανή το χέρι (το πόδι), βλ. λ. [μηχανή](#).
- του πήρε ο διάβολος τη μάνα και τον πατέρα, βλ. λ. [διάβολος](#).
- του πήρε τα πόδια, (στη γλώσσα του ποδοσφαίρου) βλ. λ. [πόδι](#).
- του πήρε τη ζωή, βλ. λ. [ζωή](#).

- του πήρε τη μιλιά, βλ. λ. [μιλιά](#).
- του πήρε την ταυτότητα, βλ. λ. [ταυτότητα](#).
- του πήρε το πορτοφόλι, βλ. λ. πορτοφόλι.
- του τα παίρνει (ενν. τα λεφτά, τα χρήματα), (για γυναίκες) παίρνει από το σύζυγό της, ιδίως από τον εραστή της, ό,τι λεφτά κερδίζει: «η γυναίκα του είναι τόσο μέγαιρα, που κάθε πρώτη του μηνός που πληρώνεται του τα παίρνει μέχρι ευρώ και δεν του αφήνει ούτε για να πει ένα καφέ || τα 'χει με μια πιτσιρίκα που του τα παίρνει, αλλά δε νοιάζεται, γιατί περνάει μια χαρά μαζί της»· βλ. και φρ. της τα παίρνει.
- του τα παίρνεις ένα ένα με την πένσα ή του τα παίρνεις με την πένσα (ενν. τα λόγια), βλ. λ. [πένσα](#).
- του τα παίρνεις ένα ένα με την τανάλια ή του τα παίρνεις με την τανάλια (ενν. τα λόγια), βλ. λ. [τανάλια](#).
- του τα παίρνεις ένα ένα με την τσιμπίδα ή του τα παίρνεις με την τσιμπίδα (ενν. τα λόγια), βλ. λ. [τσιμπίδα](#).
- του τα παίρνεις ένα ένα με το τирμπουσόν ή του τα παίρνεις με το τирμπουσόν (ενν. τα λόγια), βλ. λ. [τιρμπουσόν](#).
- του τα παίρνεις ένα ένα με το τσιγκέλι ή του τα παίρνεις με το τσιγκέλι (ενν. τα λόγια), βλ. λ. [τσιγκέλι](#).
- τους παίρνω αμπάριζα, βλ. λ. [αμπάριζα](#).
- τους παίρνω σβάρνα, βλ. λ. [σβάρνα](#).
- τους πήραμε και τα σώβρακα, βλ. λ. [σώβρακο](#).
- τους πήραμε και τα σωβρακάκια, βλ. λ. σωβρακάκι.
- τους πήραμε μπαράζ, βλ. λ. μπαράζ.
- τους πήραμε φαλάγγι, βλ. λ. [φαλάγγι](#).
- τους πήραν τα σερμπέτια, βλ. λ. [σερμπέτι](#).
- τους τα παίρνω, τους κερδίζω τα χρήματα στα χαρτιά ή στα ζάρια: «έχω βρει κάτι κορόιδα και τους τα παίρνω». (Λαϊκό τραγούδι: έλα, βρε Μανωλάκη, να τα λιμάρουμε, να στρώσουμε κουβέρτα να **τους τα πάρουμε**).
- τους τα παίρνω πίσω, βλ. λ. [πίσω](#).
- τώρα τον πήρε ο πόνος! βλ. λ. [πόνος](#).
- ύπνε που παίρνεις τα παιδιά, βλ. λ. [ύπνος](#).
- ψυχή θα πάρει! βλ. λ. [ψυχή](#).